

פרק ד. ענין רבנותו

[א] סיפר לי כ"ק הוהני הגה"צ שליט"א כשהי' עוד רבינו במעלו קבלו אותו אנשי עד סטיאנאו ירהי' עליהם לרב אב"ד ולנהל עדתם ואה"ב כשישב על כסא רבנותו באלעזק בתחלתו חתם א"ע הק' הנ"ל רב אב"ד אלעזק וסטיאנאו.

[ב] עוד מהנ"ל קודם כיטבא רבינו לאלעזק הי' שם רב אב"ד הגה"ק ציס"ע סבא קדישא ר' בעריש פלאס וצ"ל והי' כני נהור ורבים באים לאור לקבל ברכתו הקדושה ולהנות מיו תורתו ונתנו לו פתקאות בבקשתו. אר"צ פיא שהי' אצלו הרבה אנשים והי' הם מאוד ואמר שיוציאו אותו לחוץ והוציאו אותו על כסאו והעמידו אותו אצל מקום א' ואמר טראנט מיר ווייטער וכן בסדר עד שבאו לשקום א' אצל אילן ואמר שרוצה באותו מקום ישצ"י ליקח פתקאות להשפיע ישועות לישראל שמרניש במקום הזה קדושה ירחיקה ויעלה דרך שם תפלות בני א' ולפלא שכן הי' שנתקיים דברי קדישו שאחר ימים יטנים נבנה באותו מקום בית דירת רבינו ומכיון באותו מקום שהה"ק הג"ל לקח אז פתקאות הי' חדרו של רבינו להפלה ולעבודת השם.

[ג] עוד מהנ"ל אחי-פטרות הה"ק הג"ל באותו ב' באו אנשי עד אלעזק אל זקני שר יטלם ו"ל לשאל עצהו שיהי' להם רב אב"ד ומנהיג שימלא מקום הה"ק הג"ל והשיב להם "וואס פעלט איך דען איז מיין אידעם ר' הענבער" ואמר לו אנשי אלעזק ליקח רבי לרב אב"ד צריכין דרבה הוצאות עבדו והשיב להם אל תפחדו בעזה"ש"ת הוא יטפיע לבם פרנסה ב' והסכימו או בניהם לקבלו לרב אב"ד ולקחו אותו בתיסבס כולם והי' שם למנהיג עד פטירתו ונתקיים בהם ברכת שלום.

[ד] עוד מהנ"ל אם כי טבעו תמיד בדרך הטוב והי' שזה לכל נפש והי' מתנהג רבניתו במדת טובו וענותנותו אבל בערת שנגע גדנד כל דהוא לעניני הדת הי' עיבד במל' ביחו להעמיד הדת על תילה (ג) ובפרט בעניני השגת נבול ד' דף את המטיג נביל עד חרמה וידענא מעשה רב בעד בוחרקא הי' איש אחד מחסידיו ושמו ר' נפחלי תאמים והי' לו בית וחנות בשם וסמך לביתו בתוך הציר.

(א) וביין בהקדמות כל רבינו על הקידור דף א' (נה סנא) באזרהס אל הנוקוס אבר עונד שם וכו' כי בתחלה הנוסך אזרהס טיהרה על הנוקוס נ"י תפלה ראבונה ואח"כ צקק הלך לנוקוס הזה שצין זכור הנוקוס שגעשה המקום קדוש ואח"כ התפלה שלו יקייט על קבלת התפלה וכו' שלהסתכל הי' ציכלתו ונוקוס אחר חלא רלה ליכך לזה הנוקוס שאתנוול קצט צסס צזכותו וצזכות הנוקוס יתקבל תפלתו. ב) לפי דאיתא שה"ה הוא צחינת שצת ואיתא צזזה"ק פ' תרוונה אלל שצת כל צרכאן דלעלא ותתא ציונא שציעאה תלין וכו' שצת ונשפיט לינוות החול כן ה"ח ונשפיט לישראל. ג) כנוצאר צכתוצות ק"ג: ההוג כשיאתך צרמיס ציי"ש. ד) עיין צח"ר צדרך התפלה צדף כ' ט"ב.

אור

ענין רבנותו

חדש

הגדה החכמה

הצירו עמד בית א' שהי' שייך לאיש אתר ורצה שכינו למכור הבית והפך ב' ר"נ הנ"ל לקנותו והלך איש אחר וקנה הבית ועשה לו בשם הנ"ל והשיג גבולו בכספיים בקנין הבית ולקח ממנו הקונים בתחבולות שונות וקראו ר"נ לה"ת לרב דשם וסירב לילך לד"ת ונסע ר' נפתלי לאלעסק ולקח מכתב מרבינו לשכינו החדש לילך לד"ת אל הרב דשם וסירב גם לזה וכתב לו רבינו עוד הפעם שילך לד"ת וסיים במכתבו "לבל יתחרט". ולא הסה אוננו גם לזה והזהיר אותו רבינו פעם ג' וכתב לו אם לא ילך עד ג' י"ה"י ביתו מדור לשדך ולרוחין ללילין" ולא רצה לשמוע ונתקים בו דבורו של רבינו שלסוף ג' ימים באו אצלו האורחים הנ"ל והתחילו להזיק בחפציו ובכלי בית ושברו והזיקו מזה שמצאו כדרכם עד שלא הי' יכול לישן ובליילה א' סבר אולי מקרה הוא עד שאח"כ ראה שאינו עס"י דרך הטבע והלך אל שכניו הר"נ שיקנה ממנו הבית שמחחרט מה שלא צי"ת את רבינו והשיב לו ר"נ עתה אני קונה עד שאשאל מרבינו ובא לאלעסק ושאל אותו וא"ל אל תפחד מזה כלום כשיהי' שלך יהי נקי בעושהי"ת וכן הי' שקנה הבית והחנות א' והי' אך טוב וחסד באהלו.

[ה] כתב לי בני הב' המופלג כמר אליעזר צבי נ"י שמעתי מגבאי של דו"ר הה"ק מסאסוב ז"ל ששמע מהה"צ מסאסוב ז"ל הרבה פעמים בשם זקני הלב שמח שאמר בשם חותנו הקדיש שכסא הרבנות באלעסק דו"ר סגולה לאריכות ימים ושנים.

פרק ה. יחוס צדיקי דורו אליו

הגדה

[א] סיפר לי כ"ק הוחני הגד"צ שליט"א הרבה מצדיקי וגאוני דורו שראו רוח קדשו ונודל ענותותו וקדושתו ופרשותו עד למשגב היו אצלו להנות ב' מזיו קדשו דהיינו הגה"ק מ"ה יחזקאל משיניווע וצ"ל הגה"ק דו"ר מ"ה חנניא יו"ט ליסא וצ"ל אב"ד סינעט. בני הה"ק מהרי"א מוידטשוב ז"ל, הגה"ק ר' יוסף ר"ב ז"ל מקאסיאן ועוד גאונים הרה"צ ר' יוסף בנימין רייך אב"ד דק"ק העליטש וגם הרה"צ ר' יהושע העשל וואלערשטיין ראב"ד דק"ק רישא והרה"צ זקני מחו בעל שו"ת מדריי אשכנזי אב"ד ולאטשיב, והרה"צ ר' יהואל מיכל מניוניב בעל מחבר הרבה ספרים והרה"צ אב"ד נאזויע ז"ל כהנה וכהנה וכתב לי דודי הרה"צ מהר"י שליט"א מסאסובלאו שאחר פטירת רבינו נסע נכדו הרה"צ ר' אשר ז"ל למכור ספריו למדינת פוילין ואז נתפלאו מאוד הרבנים האדמ"ורים הקדושים

(א) כמזכור צמעה"ה י"ז: בן תלמידיין נכנס צצרה"י דקיקר וילא ע"י ליוו. רשנ"י. (ב) עיין צסה"ק מאור ושנס פ' אחרי צנו"ה עי"ז נחרצ נקדש ראשון שהי' ננחשין צלותן הלדיקים שהי' ננחשירין עליהם עצדות ה' והוכיח אותן וצחרו צלותן שהי' ניקל להם עצדות ה' וצנויה עדיין השטן נרקד ריב וכו' ובאמת בלתי אפשר ג'השיג ולידע על נכון מהשיית כ"א ע"י סילך להלדיקים האנויתים ולקדושים אשר צארץ הנה מרהם יוכל לידע דרבי ה' באמת וצא"ה דרך יסכון אור עכלה"ה.

הקדושים משם על הסירור הק' לב שמח דהיינו דה"ק מנור, אלאבסנדר. פאריסאנור
ואמר: שניאדו מחיבורי שדי' איש קדוש ונורא וזו עשר ידות בחכמת הקבלה
 ואם היו ידעו מקדושתו הגדולה אז היו נסעו אליו בחיים היותי (ועיין בפרק ה' אות ו').
[ב.] עוד מהנ"ל צדיקי דורו הרבה פעמים כשבא להם איזה הילה מסוכן שלח
 אליו וכן עשו הצדיקים הקדושים מסאדינערע מהוסיאטען וצ"ל וידוע לי
 כשנהלה דה"ק אביר יעקב מסאדינורא וצ"ל ציוה בעצמו ליתן דילוג רב לאלעסק.
 להתפלל עבורו (עיין בריש פרק י"ב).

[ג.] עוד מהנ"ל הגה"ק מ"ה אכרהם מסטרעטין ו"ל נסע על שבת א' לעיר
 בילקאמין והי' אז לעת זקנתו והי' כבר עליו הדבור מאוד ואנשי שלומם
 של שני הקדושים רצו שיפגשו שניהם ביחד וכן עשו שפגעו שניהם במרכז אמצעי
 בכפר שבין בילקאמין ואלעסק והה"ק מסטרעטין ו"ל כתב בידו הקדושה פתקא ונתן
 לזקני הקדוש וביקש מאתו שיחלל עבורו אז השיב לו זקני מדוע כליתם חקכם
 חק הקדוש להתפלל בעצמכם לפני החיבה (כי ידוע שתפילתי של הק' מסטרעטין
 הי' בהתלהבות גדול ונקול הוצב להבות אש) אם לא הייתם פוסק מעבודתכם
 מלהתפלל לא הי' לכם מאימה.

[ד.] סיפר לי חותני הה"צ שליט"א או כשנפגשו שני הקדושים למקום אחד רבינו
 והגה"ק ר"א מסטרעטין ו"ל ובמקום הפגישה הי' יער קטן והלכו לשם
 שניהם וישבו שם על ספסלים זה נגד זה והסתכלו והביטו זה לזה זמן ארוך
 בלי שום דיבור קל ואח"כ עמדו ממעמדם והלכו איש לדרכו ואמר רבינו אח"כ עד
 עתה לא ידעתי כל כך מגדולות הצדיק מסטרעטין (א)

[ה.] עוד מהנ"ל כשנחלה הגה"ק רבינו בעל דברי חיים ז"ל קידם פטירתו בא
 דילוג רב מצאנו להתפלל בעדו ונכנס אאמו"ר הרה"צ ר' אנטשיל ו"ל
 (חתנו של רבינו) חדר"ה ושאל אותו מה זה שאני רואה שיחלל חותני על
 רפואת הקדוש מצאנו והשיב לי "איך דארף מיך ביא דיר נישט מעלדען" ואח"כ
 ביום שלאחריו בא עוד הפעם דילוג רב להתפלל בעדו לרפואה ואח"כ נשמע בין
 האנשים מפטירת הגה"ק מצאנו ו"ל ולא הידיעו לו כמובן וכליל שבת אצל השלחן
 התחיל לומר חורה ב' בהתעוררות גדול על הפסוק שיר למעלות אשא עיני אל
 ההרים מאין יבא עזרי, הרים אלו הצדיקים ההורים לעם דרכי ד' ולכך בעת הסתלקות
 הצדיק אשא עיני מאין יבא עזרי, והתי' עזרי מעם השם בעת שהצדיקים משתעשעים אצל
 השם הם ישתתפו לעזרתי וידוע שעזר"ו נקרא הצד נגד עוה"ב ומבקשים אנהו שהולים
 בבית ה' הצדיקים שהם שחולים בבית ה' שיהי' בחצרות אלהינו יפיתו שאו
 ישפיעי

(א) עוצדא ידענא כפי הידוע הי' זקני הגה"ק ונהרי"א ונקאלוב
 ז"ל תלמיד הגה"ק רבי ר' שוועלקי ז"ל וניקלספורג וכפי הידוע צעולם
 הי' שם פ"א הגה"ק רבינו אליעזר ז"ל ואמר הקדוש ונהר"ש להקדוש
 ונהר"א חזק הלשון הציטו בתלמידי זה (כוונתו הי' על זקני הנ"ל) חס
 ראוי הוא להיות ונורה הוראה צישראל והגזיה הקדוש ונהר"א חס
 גזיני עיניו והסתכל צזקני הנ"ל ונראשו ועד רגליו ואח"כ כתב הקדוש
 ונהר"ש כתב הורונא לתלמידיו הנ"ל והקדוש ונהר"א חס ח"ע ג"כ
 על הכתב בהסכמות רק על ונה שראה אותו צראי צעלונא והצן.
(ב) וזה ה"דת נוצא צאריכות בהקידור דף ר"ט הקפד על חותנו הק'.

ישיעו נ"כ שמע א) למטה זה פשט הכתוב אשכח ואת דכא ושפל רוח ודרשנין
במס' סיטה ה: ר"ה ור"ה ח"א אתי דכא וח"א אני את דכא ואני אומר ששניהם אלה
זה שאמר אני את דכא ורינו אם הצדיק הוא עוד בזה העולם הקב"ה כביכול שוכן
אצלו אבל אחר פטירת הצדיק לעוה"ב שהצדיק העניו הוא למעלה אצל הקב"ה או אתי
דכא הקב"ה מנביתו למעלה מכל המלאכים זה הפשט עושה שמים וארץ
עושה היא ל' הוה כידוע בזה"ק שהצדיק ע"י תורה ותפלה שלו נעשה שמים
חדשים לכך שייך עושה ל' הוה ב) עכ"ר קדשו והאנשים שהיו אז אצל השולחן
רבינו שאלו הד"ת אמר רבינו ז"ל על פטירת הגה"ק מצאנו ז"ע. ג).

[ו] עוד מהנ"ל כשה"י עוד רב בסמינאנו (עיין פרק ד' אות א') נסע דרך
שם הרה"ק ר' אשר מסטאלין ז"ל והלך רבינו לקבל סניו ד) והלך
גדו בלבוש פשוט של בד דה). (שנקרא או קיטא"זע) ושאל אותו הק' מהר"א ז"ל
היתכן שחתנו של הרה"ק מבעלו ילך בכנר כזה והשיב לו רבינו מה אעשה שאני
דוצה להיות לעול ולמשא על הקהל ואמר לו הרה"ק מסטאלין ווערט מען א' רבי
זמכרים נשים אין מען בעט זיר אויס נעלר והשיב לו רבינו במדת ענותנותו דרכו
של חותני ה"ק בקריאת מגילה לקרוא הרבה פסוקים ביחד ואמרתי פשט על איזה
מהם כונת קדשו ודרשתי סמיכין ותהי אסתר נשאת חן ו) בעיני כל רואיה לא
בקשה אסתר דבר מרומי לבחינת צדיק שאם לא בקשה דבר עי"ז ותהי נשאת
חן

א) דבור זה נפורש יולא בהקידור דף קפ"ה רפ"ב ע"ב ודף רל"ט
כפי הידוע שה"י זה הפסוק תמיד מרגלא בפיו של זקיקי רבינו זל"ל
שה"י תמיד עצודתו לענין השתתפות נשמות מעוה"ב לעוה"ז כילוע
זכנו שרואין בחזריו הקדושים. ועיין ציוסף תהלות צתהילים וז"ל עפ"י
ו"ש צוה"ק לדיקים גדולים צעוה"ב י"ש להם כח לצא צעוה"ז אל
הלדיקים ללונדס תורה ולעוזרם צוולות וז"ש שתולים צצית ה' צעוה"ב
ע"י בחלרות אלהינו צתי. ודרשות יפריחו ללדיקים ע"כ. ב) וצוה"ב עפ"י
ו"ש צפרסה ונקץ אלל יוסף אשר הוא עושה כתיב צ"פ וכל אשר הוא עושה
ה' ונלליח צידו צאשר ה' אתו ואשר הוא עושה ה' ונלליח עפ"י ונרז"ל
לדיק גיזר והקצ"ה נקיים וידוע שיוסף הוא יסוד לדיק וכל זמן שה"י
אלל חציו ה"י יעקב לדיק הדור ואח"כ כסירד לנולרים וחציו נשאר
צארץ כנען ה"י יוסף לנולרים הלדיק וזה כתיב ויקראו לפניו אצרך
ונופרש התרגום דין אצא לנולבא פ"י שהוא כקרא צחי אצא לנולבו
של עולם שנקיים גזירותיו של יוסף הלדיק וזה וכל אשר עושה ה' ונלליח
צידו ל' הוה פ"י שהכל ה"י צרשות של יוסף ופ"י הכתוב אח"כ צאשר ה' אתו
כנו"ש רבינו חני את דכא כנ"ל ונונילא ה"י ונלליח ודו"ק. ג) ועיין
צב"ה"ק עירין קדישין וקדוש ישראל ונרזין ז"ל צצת חזון כי הצדיק
יכול להרגיש בגופו כל ויני השתנות שנעשה צעולם צכל פעם ע"כ
לשה"ק. ד) כנוו דאיתא צנדה ל"ג: אי איכא לורצא ונרצן הכא חזיל
חקבל אפיה. ה) עיין חולין פ"ד לעולם ילבש ויתכסה אדם צכדי שיש לו.
ו) עזה הפסוק ה"י כסדר ונרגלא צפוניי צעת סנודון שא"ש אי
ציקש ציצקש ונונו מעות צצקשתו.

אור יחוס צדיקי דורו אליו חרש לח

החלק השני

הן ע"כ בחרתי לי דרך זה להיות בבחי' לא בקשה דבר (עיין לקמן פ"ק ה')
 [ז] עוד מהג"ל איש חסיד א' שהי' מחסדי הה"ק מהוסיאטין ז"ל פ"א בבקר
 נשקם ממטתו אמר שמעו נא ההלום אשר חלמתי שהייתי באלעסק אצל
 הרבני. אבל זה לא יהי' רק אם אהי' מטינע ויהי' כאשר פתר בן ה' שבועד אותי
 יום נישגנע ר"ל א) והביאו אותו אל ההיק מהוסיאטין ז"ל ואמר בפני הקדוש
 הלא הוא בעצמו פתר חלומו ע"כ מוכרחים לקיים פירתי והבילו אותו אסיר בזקים
 לאלעסק וכשבא אל רבינו נתן לו רבינו רפואה בעזרשי"ת ונתרפא משיגעונו [ונחקים
 בו הכתוב שומר פיו ולשונו שומר מצות נפשו] וכ"כ לי הגה"צ סי"ה הנ"ל דוב
 שליט"א מקדעצקי שהחסיד ר' מיכל מטאפריב ה' נסע להקדוש ישראל מדין
 ואחר פטירתו נסע לבנו הי"ק ההיסיאטנער ז"ל ויהי' בבואו לקח לו ר' מיכל
 באכסניא חדר מיוחד עם עוד חסיד א' [זה החסיד שנשתגע ר"ל] ואז ה' זה
 המעיטה והוא ה' בשעת המעיטה וזה סיפור לי איש אחר יעקב וויינלער שמו שסיפר
 שראה אותי באלעסק כשהביאו זה השיגוע לשם עב"ל.

החלק השני

החלק השני

[ח] כתב לי דודי הגה"צ מהר"י מסטאניסלאב נ"י חמותי הרבנית ה"צ מרת רחל ז"ל
 [בתו של רבינו] נסעה פ"א עם בנה הגה"צ ר' נחלי ז"ל לשטארטקוב
 לעמוד שם בבחי' הצבא והלבו קדש' הבהנה ליה"ק רד"מ ז"ל משם לקבל ברבתי
 הקדושה ובבואה אליו שלח הה"ק לקרוא את הרבנית ש"ו ואמר לה, תכבד את
 הרבנית הלזו כי היא ברו של ידידנו ואהב נפישנו ע"כ.

החלק השני

החלק השני

[ט] בס' פאר וכבוד ח"א [מערבית אדמו"ר הה"ק בעל יטב לב משינעט זצ"ל]
 את ר' כתב ז"ל בעת הלוי שלח את החסיד ר' יצחק אהרן אצל
 הה"ק רה"ר מאלעסק כי יוכל לעשות לו טובה בי אורחו בידו שורש הישועה
 עבודו כי המה משורש א' הרופאים אסרו או בשינעט כי עפ"י הסבע באם
 עוד הי' יתה יתגדל עליו היסודין בלי גבול ועדן כשבא הדילוג רב מאלעסק והי'
 בתיב בו, ראבינער ווינטש א' ישועה במהרה"א או אסף רנליי אל הגטה ונשמתו
 הקדושה עלתה בג"מ אחר קבלת שבת עב"ל וחתי הגה"צ נ"י סיפר שהוא ה'
 או באלעסק אצל רבינו והשלוח ר"א אמר אלו הדיבורים צוה לו רבו פוסר לו
 ג' מיר או עם איז נעקמען א' מנטיש לעשות לו טובה עשיתי לו טובה עד
 מס"נ ב) ע"כ אני מבקש מהרבי ומהו' שיהפיל שיהי' לי רפואה אבל שמא כבר
 גנור אני מבקש שתתאה שלי יבא לעילאה עם הסוד מ"ג) באמת עב"ל צוה
 עליו מה שיאמר הלב שמה יתן דילוג רב מה שהשיב וכשבא הדילוג רב לשינעט
 אמר הו"ו הייט"ל ז"ל לאנ"ש ראו הרבי מאלעסק הוא יודע.

[י] ישמעתי מאנשים נאמנים אשר כשבאו אנשים חללים עם דבוקים לפני
 זקני הגה"ק מהי"א מקאמא-נא ז"ל שלח אותם לאלעסק ואמר
 שיש ימצאו הרופה למכהם. וכן סיפר לי ש"ב תרה"ה מו"ה יצחק אייזיק
 שרוב מפה שסיפר לו זקינו הגה"צ ר' צבי מראולע ז"ל שפ"א עמד הוא אצל
 הגה"ק

א) כוונתו צלצות פ"צ והוי' זהיר בגחלתן שלח הכוה.
 ב) ועיין צרכות י"צ כל שאפשר לו לצקש רחונים על חצירו וכו' ואם
 ת"ח הוא לריך שיחלה עלונו עליו ג) ועיין לעיל בהקבנות אלונו"ר
 הגה"ק נו"ה פנחס חיים עויצ שליט"א חצ"ד ראזדאל.

אור יחוס צדיקי דורו אליו חרש

הנה"ק מרדכי'א מויריטשוב ז"ל ובא לפניו א' עם חולה עם דיבוק וביקש רפואה ואמר לו הרבי מויריטשוב לך מכאן זה הענין לגרש דבוקים יכול הרבי מאלעסק. [יא] כתב לי ש"ב הה"צ מו"ה אליעזר צבי צוקערנער שליט"א מלבוב הה"ק מרן אור ישראל מריון ז"ל הי' פעם שבת קודש בעיר ראדחוב והרבנית של הלכ שמח ז"ל הי' לה או חנות ממטפחות של נכרים ונסעה גם היא לראדחוב ונתנה פתקה עם פ"ג רבינו מריון ז"ל והיתה מבקשת שיתפלל בעדה להצלחה על דמטפחות אז אמר מרן מריון. ז"ל להמקורבין שלו שעמדו אצלו וז"ל קדשו א' יודענע וואס זיא איז ווערט מען זאל איהר נעבען קוויטלעך בעט זי הצלחה אין גיישע פערטשיילעס" עכ"ד קדשו (עין פ"ק ב' אות ו').

פרק ו' יראתו בין עמי הארץ

א] סיפר לי כ"ק חוהני הנה"צ שליט"א הכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך נתקיים ברכינו כהויתו דבר זה מפורסם שנכל יום ויום באו לאלעסק מכל עבר ופינה אנשים רבים הצריכין ישועות שונות לקבל ברכתו הטהורה פ"א אידע שעמדו ברחוב הרבה ענלות ודו" שם ערל א' ואמר ראה נא האנשים רבים שבאו להראבין ועושין יקרות בעיר ודיבר בדברי לעג וא"ל ערל אחר שתוק שהראבין יעניש אותך וכן הי' שבאותו מקום נחאלס ונעשרה (נעלעמט ר"ל) והלכה אשתו הערלית אל בית רבינו שיושיע לבעלה ואמר רבינו אל ביתי איני מרשה אותו לבא רק הך החלון אדבר עמו ודביאו הערל ער החלון וא"ל רבינו דבר מה שאמר ואמרה אשתו בבכיה הלא אין יכול לדבר ואמר רבינו להגבאי "אביש לך ואמר לו שיתחיל לדבר והתחיל לדבר ונתרפא. ודו"ה הנה"צ מסאניסלאוו הוסיף שרכינו אמר לו חסאך גדול מנשוא במה שדברת בחנם עלי ע"כ כל גופך יתרפא רק ברור לך איזה אבר שישאר במזמו יד או רגל כי אתה גרמת לך ואמר הערל ידי וכן הי' שנתרפא בכל גופו ועל יד א' נשאר חולה כל ימיו.

[ב] עוד מהג"ל בין עיר קראסנא וולאטשיב דר שר א' גדול (והי' באהן מיניסטער) ויהודי א' הי' מחזיק אצלו פסעסיע בשכירות מאבות אבותיו והוא בעצמו ישב בשם כמו ר' שנים סתאום רוח אחרת עבר על השר ואמר להיהודי שעד עתה די שהחזיקי ועתה ילך משם ומובן גדול ענין שעשה מזה להיהודי כי בכ" עת שהי' בשם בנה כמה בנינים והי' מורגל בשם במסחר ועתה שמיכר לילך ישאר בעירום ובחוסר כל ועלה בדעתו לישע אל רבינו וסיפר לו כל הענין וא"ל רבינו לך להשר ואמר לו "דער אלעסקער רבי האט געהייסען זאלסט מיר עם ווייטער פערדינגען אין זאלסט נישט מאכען קיין נייע גוירות" וזה האיש הי' קצת מקטני אמנה מאמין ואינו מאמין ובשרט שהי' קשה לומר לו לשר גדול כזה דבורים כאלו וגמר בלבו לעשות סימן לעצמו הוא יבא אל השר ויאמר לו דבורים של רבינו בשפה רפה שלא יבין דיבוריו ואם ישאל אותו מה אתה אומר יחזור דבוריו בלשון צח ומצחצח וכן הי' שנסע לביתו והלך להשר והתחיל לדבר בקול נמוך ושאל אותו השר מה אתה מדבר וחזר על דבוריו כל דברי רבינו בלשון נקי ועמד השר ממקומו ועמד איזה רגעים כמשתומם ואמר שאם הראבין מאלעסק אומר כך מונרחים לשמוע דבריו והשכיר לו בחורה הפסעסיע.

עוד

[ג] עוד מהג"ל איש א' הי' בין חסידי רבינו בלובב ושמו ר' משה שמואל והי' נאמן ביתו של שר גדול א' על פיו יצאו ועל פיו יבואו דונכבים של השר מזה היתה פרנסתו ורמ"ש דו' נדבן גדול וביהו פתוח לרוחה וכל הפושט יד נתן לו עד שלא לן אצלו מעות בשום פעם כמה שהי' לו חלק לעניים. פ"א ביום ה' לעת ערב כשבא להשר א"ל השר יותר אל תבא לביתי ואל חוסיף ראות פני כי ביום ראותך פני מות חמורת בקנה השריפה שבידי ונודע לו אה"כ שהי' עליו הרבה מלשינות ומסירות והתחיל לתרץ עצמו והי' ללא הועיל והרבה בהפצרות ובקשות שונות ולא נתן קשבת לדבריו והלך מהשר חוצה בפחי נפש ולא הלך לביתו רק הלך ישר למסילת הברזל ליסע לאלעסק. וישנתי אז באותו הלילה על המשמר בבית רבינו זקני ושמעתי שא' דופק בפתח רבינו והלכתי לראות מי בשם וראיתי את ידידנו רמ"ש ושאלתי אותו מה חדשות באמצע הלילה וא"ל שאבקש את רבינו שרוצה אני לבא לפני רבינו חדר"ה והלכתי לשאול את פי רבינו ונתן רשות לבא לפניו ושמעתי שסיפר לוקני דברים הנ"ל ואמר לרבינו בזה"ל ידע רבינו שאין לי אפי' על הוצאת שבת והתאנה וגנח באנחה גדולה והשיב לו רבינו מה אתה מתאנה לא תספור כלל השי"ת יהי' בעונך ושאל אותו רבינו ביודאי תהי' בכאן על שבת וא"ל לא מפני שבאתי ישר מהשר לכאן ואין אצלי במדי שבת וא"ל רבינו על זה אין דאנה תוכל לשאול דך כנדי שבת ותשאר על שבת ונשאר בשם והביא ביום ועש"ק יין לרבינו על קידוש וא"ל רבינו דע שאני יושב בזמן ארוך אצל השלש סעודות ואתה אחי שרמראה צה"כ במוצ"ש תהפלל ותסע לביתך והי' לו לפלא קודם א"ל שישאר על שבת ואח"כ א"ל שישע תיכף במוצ"ש לביתו אבל הוא באמונתו יחיה ושיש ושמת על דברי רבינו. וכן הי' שתומ"י במוצ"ש נסע לביתו ובלבו הי' אמונה גדולה שבוודאי יהי' לו ישועה וכשבא לביתו שאלה אותו אשהו היכן היית על שבת (שלא ידעה שנסע אל רבינו והפשה אותו בכל שבת"ק) כי השר שלח אחריך הרבה שלוחים שתלך אצלו. וסבר רמ"ש בדעתו מה לי לילך עתה בלילה בעת שהשר ישן ובפ"ט שהי' לו התחזקות שראה שהתחיל הישועה להתנוצץ מברכת רבינו והלך לישן ובבקר אור הלך להתפלל וסבר בדעתו שמי יודע מה צריך לעשות אצל השר. ובא עוד הפעם שליח מהשר לקרותו שיבא תיכף והלך להשר ושאלו היכן היית וענת לו הן גרשת אתי מפניך הלכתי לבראד לחפש לי איזה מסחר ואמר אליו השר משה שקד אתה דובר בי יודע אני שהיית אצל הראב"ן מאלעסק וזה הראב"ן (אמר השר בלשון פלגיא) הוא אדם רע מאוד כי רצה להרוג אותי וא"ל רמ"ש בלשון תמיה מה אתה דיבר הלא הרבי הי' שבת בביתו וא"ל השר אל תרמה אותי לא ראיתי פני הרבי מעולם ועתה אני מוכן לומר לך כל צורתו הפיאות והזקן שלו. וראה רמ"ש שדיבר אמת בלבבו. ואמר לו השר שיכול לשאר להלן בעסקיו וכן הי' שנשאר בשם עד פטירת רבינו ואח"כ דחה איתו ממשמרתו באיזה תירוץ.

[ד] בימים האחרונים של חג הסוכות היה עבודתו של רבינו עד להפליא ובפ"ט אצל חקפות היו הרקודין שלו במסיג גדול אפילו לעת זקנתו לא שינה את חקידו פ"א בליל ש"ת בא שופט העיר לביהכנ"ס לראות את עבודת רבינו הרקודין ששמע מזה פלאות ולא רצה להאמין על איש זקן שיכול לעשות כזה כמו שמספרין ורצה לראות בעצמו ועמד בשם ער אחר חקפות ואח"כ כשהלך רבינו לביתו הלך השופט

השופט הגיל אחיו לביתו וכיבדו אותו בששקה וקודם שרצה לשתות אמר לרבינו הייתי אצל הקפות אם לא ראיתי לא האמנתי שזה העבודה הוא חוץ לדרך הטבע ע"כ עצתי שעתה לעת זקנתו יתן זה העבודה הקשה לבניו, עכ"ס עבודת לילה יחלק לבניו ורבינו בעצמו יעבוד ביום, והשיב לו רבינו בהתעוררת גדול "לפני השי"ת צריכין לעבוד ביום ובלילה בימי בחרות ובימי זקנה" וכשסיים דיבוריו הקדושים אז דעה אחתהו להשופט ונפל כוסו עם הששקה מידו ונפל מהפסל שלו עד הדלת עד שנפתחה הדלת, ובקישו גדול עמד מנפילתו ואמר להאנשים דשם לא תלכו עתה לרבינו כי "מאוד בענייטערט הוא מעבדהו" וסכנה לעמוד לפניו בעת כזאת.

אחרי כן

פרק ז. קדושת עבודתו

[א] נדפס מרבינו הסידור הקדוש המפורסם בכל קצוי תבל שמו לב שמה וס' לב שמה פי' על הגדה ושה"ש ולב שמה כ"ה עה"ת בראשית שמות וכן הי' לו הרבה כתבים כת"י [ועיין בדרך התפלה כח"ד דף ב' ע"ב] ונשרפו בעו"ה. ועיין מה שכתוב בהסכמה על לב שמה עה"ת מדו"ו הגה"ק מו"ה יצחק אביר אלעסק וצ"ל וז"ל וידוע שהי' קודם השריפה כמה חידושים על התורה עפ"י פשוט ג"כ וכו"כ שו"ת ונשרפו ובהקדמה כתב וז"ל והנה אודה לה' י"ת שהגיע הזמן לדפוס אידרא הכתבים של כבוד אאמ"ר הה"צ ה"ק וצלה"ה על ח"ת והנה הרבה כתבים מכבוד אבא מארי ה"צ וז"ל הן על התורה ועל השי"ע הוי"מ ח"א וגם שו"ת נשרפו והי' לביעור וכו' ואח"כ כתב בנבחרו בעצמו ס' בראשית עם הקדמה גדולה ונאבד זה י"ב שנים עכ"ל, וסיפר לי הוחזי ה"צ שליש"א שבימי זקנתו מחמת חלישת כוחו כתב בני דה"ק מהר"ט מסאסיב וז"ל התורה של רבינו ואמ"ר רבינו מה שהשי"ת חנן דעת בשעת א' הכתיבה לא יכול זה איש אחר לכתוב ורוצה אני בעצמי לכתוב.

[ב] סיפר לי כ"ק הוהני הגה"צ מהרמ"ד שליש"א הסידור יטלו לב שמה הי' חביב בעיניו כעל כל הון שבטעת החפציו (שקורין נעונונענען) את האנשים שבאו לקבל ברכתו הי' סידורו ה"ק פתוח לפניו ודרך שם השפיע שפע להבאים להיכל קדשו.

[ג] עוד מהנ"ל הסידור שלו נדפס ב"פ בהיו ובפעם השני הדפסתי הסידור ה"ק עם ש"ב ביחד, והוסיף רבינו הרבה הוספות כמבואר בעמדה לראש הוצאה שניה, ובשנמך הסידור הבאתי לפניו לראות בו ואמר בלישון קדשו אם לא ידעתי לא האמנתי שעשיתי זה הסידור ב) [עיין בפי' ה' סוף א.].

עוד

א) ועיין צקפר ה"ק זכרון זאת נזכרן ה"ק החוזם ונלוצלין ז"ל הרצה בכינים כאלו שכתב, צשעת הכתיבה כפל צדעתי, צשעת הכתיבה כשפע לי שפע קודש וכטהה וכטהה. ב) וכ"ק זקני הגה"ק זל"ל ונראולא קודם פטירתו לזה להציח לפניו הכהנים שלו ואנור איך זאל נישט קענען דעם נחצר וואלט איך געזאגט אז א נאלד אלקיס האט עס געשריצען עכ"ל ה"ה.

[ד] עוד מהנ"ל תפלתו ועבודתו של רבינו ה' עד להסליא פ"א באתה מלבוב אמי ה"צ מרת רחל ז"ל והיתה ביום עשיק לעת ערב סמוך לאלעסק י"ש שם כסר בתיק התחום וראתה שעוד מעט ידו' שבת הלכה להכסר לאיזה יהודי והדליקה נרה ואחר הדלקת הנרות הלכה לחוין ושמעה עד התם שאביה הק' רבינו התחיל בקול שואג כאר"י הודו לה' כי טוב וכו'.

[ה] עוד מהנ"ל דרכו בקודש של רבינו לומר רוב תורתו בדרך קבלה (ע"ן פ"ק י"א אות ב') ורק כשבא אצלו מתו' הוא זקני הגה"ק מהר"י אשכנזי מולאטשיב ז"ל על שבת כיבד ואותו רבינו לומר תורה ואמר זקני מרדכי אשכנזי תורה עמי קבלה וזקני רבינו אמר בדרך נגלה, מזה נראה אהבת צדיקים והתבטלות א' לפני חבירו.

פרק ח' השפעת ברכתו.

[א] בעת שבאו אנשים אליו לקבל ברכתו (המהורה א') ה' נראה לעין כל שהי' דבוק במחשבתו הקדושה לחי החיים ומה שיצא מפיו הי' כמד שהנביא (ב) ולא ראה ולא הכיש על הפריונות שנתנו לו כמעט שלא הסתכל בצורת המטבע (ג) וידענא מעשה רב שסיפ' לי כ"ק הותני הה"צ שליט"א שם"א באה לפניו בתו ה"צ מרת לאה ע"ה וביקשה ממנו מעות על איזה דבר זהשיב שאין לו רק איזה "רוביל" ונתן לה וכשנטלה המעות בידה ראתה לרוב השתוממות שהוא ג' מטבעות משלש מאות רוביל ואמרה לו אבי הלא הוא משלש מאות רוביל, אמר לה א"כ לך זקראת את האשה ממדינת רוסיא שיוצאה עתה, ונתן לה"צ סברה שאביה יתן להאשה הנ"ל תשואות חן בעד זה הסכום הנדול ויתן לה ברכות נוספות אמנם כשבאתה האשה עוד הפעם לבית קדשו פנימה א"ל רבינו שתק בחזרה את המעות שמאשה איני לוקח פדיון גדול שאסור עפ"י דינא ד') והאשה הנ"ל הפצירה ברכונו שיקח מאתה המעות ולא רצה בשום אופן ונסעה לביתה ושלחה את בעלה שהוא יתן סכום הנ"ל לפדיון נפש וכשבא בעלה והוא באמת לא נתן סכום רב כזה.

[ב] עוד מהנ"ל הרבה פעמים מאוד הי' אנשים שהי' צריכין לישועות ובקשו מרבינו שיבקש מהם כמה שרוצה (שקדין או"ס בעמ"ק) ולא רצה בשום פעם (ע"ן פ"ק ה' אות ו') רק בעת בנין ביהמ"ד שלו (ע"ן לקמן פ"ק ט' אות ב') או המקוה או לקח המעות אין ער האט זיך אויסגעבעטן לזכות הבנינים הנ"ל ועובדא ידענא כשהי' אצלו השריפה ונשרפו כל כתי' שלו (ע"ן פ"ק ו') אות א') וכן כל הספים וכאחתי זמן בא איש כפרי מסמך לאלעסק והי' ל"ע חשוכי בנים והרבה פעמים בא לרבינו וביקש ישועה אורות בנים ועדיין לא נושע ועתה

(א) ע"ן צו"ר ר"ס פ' פקודי כל מי שהוא כחונן הקצ"ה ונצ"ה צרכות ע"י. (ב) ע"ן קצת ק"ג כל הצושה נלוה כמחמרה חפ"י הקצ"ה צו"ר גזירה הוא ונעלה ג') ע"ן צונס' פקחים דף ק"ד אל"ל ר' ננחם צר קיוואי. (ד) ע"ן צונס' צ"ק דף ק"ט ע"א וצנוצ"י ונהדו"ת חיו"ד סימן קנ"ח.

ועלה אמר: לרבינו רבי עתה הוא עת שהרבי נצרך לספרים, אם הרבי יבטחין לך בנים ואזקה ספרים ושיורצה אתן לו, וא"ל רבינו אם תתן ליש"ם או יהי לך ישועה ולא המתין ונסע לבראד וחביא ש"ם לרבינו, ואח"כ אמר רבינו בניתו עדע אני בשח שיורי לו ישועה, ואעפ"כ מתחרט אני שבקשתי בעצמי שאין דרסי בכך וכן הי' שהי' לו להאיש הנ"ל הרבה בנים. (א)

[ג] עוד מרנ"ל בקאסיב הי' דר איש א' מאנ"ש של רבינו ושמו יעקב ויינגלער ותי' חשוכי בנים ל"ע והפציד הרבה פעמים ברבינו אודות בנים, ס"א הפציד מאוד ברבינו שיבקש מאתו מעות ולא רצה כמנחנו ואמר לרבינו אם השי"ת יעזר שיהי' לי בן אוי אתן לרבינו והובים כמנין ב"ן וכן הי' שהי' לו ישועה ואשתו נהעברה ושלח דילוגיב לרבינו שיחפלל שהישועה יהי' בשלימות עד גמירא וכן הי' שנולד לו בן קיימא, ובין כך ירד אחרנית מנכסיו ואעפ"כ הוא עשה שלו והשכין חפציו ולהי' לו המעות ושלה לרבינו נ"ב והובים, וכשבא המעות אמר רבינו לאבי היצ ז"ל איני לוקח זה המעות רק ב' והובים ויותר הנ' והובים חשלת בחורה, וכשקיבד האיש הנ"ל המעות בחורה בא בעצמו לפני רבינו ושאלו על מיאנו בקבלת המעות שחייב א"ע, והשיב לו רבינו יש לך עת לשלם מעט מעט ולא רצה לקבל יותר המעות ממנו.

[ד] כתב לי בני ה"ב החתן המופלג במר אליעזר צבי נ"י שמעתי מדורי הגת"צ ת"פ מו"ה אברהם מרדכי שלום טויב אב"ד סאסיב שליט"א הייתי פעם על אויר צח עם חותני היג הקדוש מו"ה שלמה מסאסיב ז"ל והי' בשם הגה"ק ר' יהושע מדויקוב ז"ל ושאל הרבי מדויקוב מפני מה אינו מבקש מר הוא הרבי מסאסוב מעות (שקורין אויסבעטין) ופתח חותני ה"ק מסאסיב בדברי קדשו ואמת אספר לכם מעשה מאבי ה"ק זלה"ה שפ"א בא איש א' ושמו שמואל מארץ רוסיא ללבוב לדרוש ברופאים שהי' לו טבה על צווארו והי' כסכה ושמע בלבוב שכבראד עתה שם א' מצריקי דורו היותר מפרסמים ונסע אליו ואמר לו הה"ק הנ"ל שיתן לו מעות כמנין שמואל ויהי' לו רפ"ש ונתן לו בתשואת חן כמובן, ואח"כ אמר לו הה"ק הנ"ל לא רחוק מכאן דר הרבי מאלעסק ותסע אליו ויהי' לך בוודאי רפ"ש וציית אורתו ובא לאלעסק והמנהג הי' במדינת רוסיא שקודם הניחי פדיון לפני הרבי ה"י פרוטות ואח"כ מבקש הרבי, וכן עשה האיש הנ"ל שהניח ה"י פרוטות ולקח אבי ז"ל המטפחות שלו וסיבב הצוואר מהאיש ונתרפא ונשתומם האיש ממראה הזה ואמר לאבי הרבה עלי מאוד מהר ומתן ואחנה והשיב לו אבי ז"ל אין דרכי בכך לבקש מעות ואמר זה האיש אם ידעתי מזה הייתי נותן יותר בותרות: פדיון ואמר לאבי שקודם בואו לכאן הי' בבראד אצל צדיק א' מרוסיא שאל

אותו

[א] ועיין צפ"י קגולת ישראל נערכת צ' חות ל"ח סנוציא: צפ"ס ק' ונסנת חזרהם וצפ"ס ק' חנורי ספר סקגולה לצנים סיכתוב ס"ת געלמו. ועיין צהסכנות מרבינו החוזה הקדוש ונלוצלין על ק' לאלן קדשים על ק' קדשים וז"ל כנוו שאיתא צפ"י חקידים כי ס"ס לקנות הוא ונלוה יותר ונכתבה ק"ת כי ונסנתה רשות להדפיס ונקוס עת: לעשות לה' וזה לריך לכל לונדון וכונה ק"ת עוונדין שאין קורין צהס: עכ"ל והזן ועיין צפ"ע יו"ד ס' ע"ר וצפ"ת סס ובהקדמות ק' יצין סנוועה.

אותו אבי ז"ל מה אמר לו וסיפר לו כל הענין ואז אמר לו אבי א"כ מגיע לו מעורת בעד העצה טובה ואם תשא"ל מדוע איני רוצה כי למדתי דבר זה מחינתי הק' ז"ל שלא לבקש מעות בשום פעם רק אם נהנו לו המשה שאן לקח מזה. אבן לביהכנ"ס שלו, ופ"א בא י'הדי א' שהיה לו צרה גדולה והפציר בו מאוד בבקשות וכסיות שיבקש ממנו. מעות ולא רצה בשום אופן ושאל עצת חנתי הרבנית הצדיקית ז"ל (כי הרבה פעמים שאל עצה ממנה) והשיבה לו אם לא לקחת עד עתה לא תקח עתה נ"כ וכן היה שלא לקח רק על ב' אבנים לביהכנ"ס. ע"כ סיים אבי איני רוצה ליקח וכן סיים חותני הק' מסאסוב ז"ל למחוי' מדויקוב. ע"כ איני רוצה לבקש מעות.

[ה] סיפר לי חותני הגה"צ שליט"א, איזה שבועות קודם הסתלקותו של זקני רבנו לא הניחו להבאים לקבל ברכתו לבא לפניו רק אחר צהריים. דרך החלון בירך אותם מרחוק, ובתוך אלו הימים בא איש א' שלא הי' אצל רבינו זה כ' שנים ורצה לכונוס לחדר"ה פנימה, וא"ל שימתין עד אחר צהריים והוא לא רצה להמתין רק נתן הפתקא לאיש א' מהמקורבים. ליחנה לרבינו ובשהוביאו הפתקא לפני רבינו אמר להגבאי תשאל את האיש הזה על אמו שזה ערך עשרים שנה היה האיש הזה אצלי לבקש על אמו שהיתה חולנית והלך הגבאי חוצה לשאול אותו ונזכר האיש מהמעשה שאמת הוא כן שהיה אז אצל רבינו אודות אמו וב"ה היא בקן הבריאות וכשראה האיש נפלאות הגדולות נשאר עד אחר הצהריים לראות פני קדשו של רבינו.

[ו] איתא בהקדמת סה"ק בני שלשים עה"ת (מהנה"ק מדר"י מקאסאן ז"ל) ז"ל ובשנת תרמ"ד קבל אאמ"ר ז"ל את פני זקן הדור הרבי ר' העניך גלה"ה הצדיק מאלעם ורצה לכנס בהוד' הבאים למען לא יתגשו בו כי לא רצה לגלות מי הוא וגם למשמשו אמר שלא יכנהו בשם רבי ואמר כי ב' יהודים מאוגנארן רוצים לקבל פני השכינה, והצדיק הנ"ל אם שלא הבירו ולא ידע מי הוא עכ"ז אמר לו בעת נתינת שלום שיבא בבוקר שהוא עת רצון לברכה א' ובבוא אליו בבוקר קודם החפלה ונתן דפזקא הביט הצדיק הנ"ל בפניו ופתח הסידור והביט בו ואח"כ הביט בהפתקא וכן כ"פ הביט בפניו ובסידור (עין לעיל פ"ה אות. ב.) ובהפתקא וביכו שיהיה פועל ישועות ועוד לא ידע יחוסו ומשפחתי ובתוך הדברים אמר אאמ"ר ז"ל דבר בשם אומרו בשם דו"ז הגה"ק מוה"ר יודא דבי ולה"ה מראזראל (הוא זקני) בעמ"ה סה"ק דעת קדושים ובשמעו שהזכירו בשם דודו שאלו יחוסו ומחצבתו וכאשר סיפר לו שהוא נכד הרבנית הצ' המפורסמת מ' ריו"ל ע"ה, (ב) בת רבינו זקני מוהרצ"ה מיריטשוב ז"ע א"ל בלשון היבה "איהר זענט ייולס: אייניקל עכ"ל שם.

סיפר

(א) כנוצח"ר צונג"א ק"י הקס"א קיק ח' (ב) היא היתה צונג הרשקון חשת זקני הגה"ק נו"ה נוסה חיים קוי"צ ז"ל נ"כ צראזדיל יע"א בן הגה"ק האלקי נרן נהרי"א ז"ל נקאל"ב וחולידה נונתה בן הוא הגה"ק נו"ה סלונה ז"ל אצ"ד ראזדל. וזכו הגה"ק נו"ה יהודה לבי ז"ל (השני) אצ"ד ראזדל. הוא אצ"י אצ"י הגה"ק נהיר פנחס חיים סליט"א אצ"ד שם.

פרק ט' בנין ביהכנ"ס

[[א] סיפ' לי חותני הנר"צ שליט"א ס"א ה' שריסה גדולה ר"ל באלעסק וביהכנ"ס של זקני רבינו עמרה בסכנה להיות עולה על המוקד, ורין רבינו אל ביהכנ"ס ומצא שם הרבה אנשים עומדים מסביב, ומשאר הבתים כבר הצילו כל הכלים ולהביהכנ"ס לא הלכו להציל הכלי קודש והס"ת, ושאל אותם רבינו מה זה והשיבו לו שביהכנ"ס סגור והשמש יש אצלו המפתחות ואינם יודעין היכן הוא ע"כ לא אפשר להם לילך פנימה להציל הס"ת, והלך רבינו אל פתח ביהכנ"ס וצעק בקול גדול. פתחו שערים ותיבך נפתחו דלתות ההיכל והלך ישר אל ארה"ק והי' שם הרבה ס"ת ולקח בעצמו ארבעה ס"ת על זרועותיו ורין עמהם לחוץ, ואמר להאנשים לכו והצילו כל הס"ת כי הדלת פתוחה והלך עם הס"ת לביתו דרך מבו צר וקצר אשר התעברה ללהב יצאת משני הצדדים, והלך בין הלהב עם הס"ת לביתו, ואח"כ הלך לחתנו הוא אאמו"ר הנר"צ מהר"א אשכנזי ז"ל ולקח אותי בידו ואחותי להבחל"ח מ' מלכה פרידא ז"ל שהיינו אז קטנים בשנים והוביל אותנו דרך מבו הנ"ל וכשראינו את האש הגדולה בכינו, וא"ל זקני הקדוש בני אל תפחדו והביא אותנו לשלום לביתו, ואחר שהוציאו כל הס"ת מביהכנ"ס נאחו האש סביבותיו ודיה למאכלת אש עד היסוד כילו.

[ב] עוד מהנ"ל, אחיו התחיל רבינו זקני לעשות הכנה דרבה לבנין ביהכנ"ס יסדה ומהודר ומפואר מקדש מעט כמו שלמד וראה אצל חותנו הקדוש רב שר שלום ז"ל, ואסף הרבה מעות ע"ז (עיין פרק ח' אית ב') והוא בעצמו עמד בסדר בשעת הבנין וככל פעם אחר מזמיר תהילים ותפלות לחי העולמים והשורה ראשונה של היסוד הניח רבינו בעצמו עם ידיו הקדושים.

[ג] עוד מהנ"ל, באלעסק כשבנין יסוד לאיזה בנין צריכין לחפור כמה אמות בעומק הקרקע עד שמוצאין קרקע בתולה וכן עשו אצל בנין הביהכנ"ס ס"א ביום ועשיק כשהפירו היסוד בקרן דרומית מערבית כשגמרו לחפור זיית הנ"ל אמר הבונה, ימחול רבינו לירד להניח אבנים של שורה הראשונה מהיסוד כמנהגו והשיב לו רבינו איני יורד לשם שמאחר אני שלא יפול עלי העפר מהצדדים, והי' לסלא בעיני הכונה ושאל מה היום מיומים הלא נחפר היטב ואם הי' איזה פחד כל דהוא לא אסיתי להרבי לירד לשם בעד כל הון דעלמא, ואמר רבינו אעפ"כ איני הולך, והפציר בו הכונה איזה פעמים באמרו שאין יכול להמתין עם הפועלים, אבל רבינו זקני לא דשה און לדבריו ואמר אלך קודם להמקיה ואחר שהלך משם נפל האדמה מן שני הצדדים לתוך עומק החפירה והי' לנס, ואח"כ כשבא בחזרה מן המקוה אמר להכונה דע שראיתי (א) בעומק החפירה

הוא

(א) עיין צקה"ק חקל"ח ונעין ד' כהר כ"ו, ראוי הי' הנשונה לדעת כל ונה שיהיה צנוליות להשיג השגה גדולה רק נופכי שהם נוחלצשים צחונריות והחונר הזה הוא נוסך הנוצדיל והצדיקים אשר נשמחן בלתי מתלבש צחונר רק שנסתנה כשונתם לרוחניות השואבת נוסורט רוחניות עליון, וע"כ רשצ"י ע"ה ור"א צנו וכילול מהקדושים דוגנותן היין

דזואת יש אבן אחת ומבקש ומזגן לפני חי החיים שיוכה להיות נמנה בין אבנים האחרים שבונים בביהכנ"ס שלי (א) והבנתי שיפעול ברחסלתו אצל השי"ת, זכן הי' כשפינו העפר מהחפירה מצאו שם אבן גדול אמה וחצי ארכו שהי' מתאים במכוון להיסוד ובנאו את האבן הזאת בתוך הבנין והיה לפלא.

[ד] עוד מהנ"ל, לפי הידוע מספ"ק אשר המזמאה ר"ל מתנודת להקדושה ועומדת תמיד מוכן לבלע את הקודש כי את זה לעומת זה עשה האלקים, וכן הי' אצל בנין ביהכנ"ס של רבינו כי בעת שהבית נבנו עד החלונות נתהוו מעשה שהי' שם כומר א' שונא ישראל ודרש לפני העכו"ם דשם הלא תראו שרב הוא עני ובונה ביהכנ"ס חדש נאה כל כך ואתם מהשים לזה ב) זהסנימו ביניהם לבנות בית תיפלה וגכומר הנ"ל קנה מקום לבנות בית טומאה מכון נגד הביהכנ"ס שיהי' זה לעומת זה ודחתה עם הבונה שלהם שיהיה בית טומאה יתר גבוה מביהכנ"ס של הרב, ותומי שכרו הרבה אומנים ופועלים זבני הטומאה במהירות עד שביום הראשון נבנה כמעט כל היסוד והבונה של ביהכנ"ס שמו ר' דוד כשראה זאת סיפר לרבינו כל הענין עד היכן הדברים מגיעין ואמר רבינו תבא אצלי למחר, והבקר איר הלך רבינו עם ר' דוד אל בנין ביהכנ"ס שלו והלך על בנין הכותל ונשען על ההלון ועמד מול בית המזמאה שלהם והציץ בו זמן רב והי' דבוק ברעיונותיו הק' ואח"כ אמר "איני רואה בכאן כלום ג) והלך לביתו ותיכף התחיל יסוד הטומאה לשקוע מעט מעט עד

גמירא

דיו יודעין כל המציאות בולם עם עיני הנשמה הטהורה שלהם כי נשמתם דצוקה צרוחניות עליון עכת"ד. א) איתא צמדרש קה"ס חזן שלמה נוסע כצנה ונלמוד שהיתה האצן נוסחת. את עלונה וניהנה ע"ג ידינווק. ב) עיין צפאר וכצוד ונערכת הה"ק רבינו חו"ז מהר"ם ונצעל ז"ל חות ע"ו וזה"ל עת צנה הציהכנ"ס התחיל לדון ח' לצנות צית תפלות כגד הציהכנ"ס זלע"ז וליוה להגיד להה"ק כי הוא הנגן השכי והה"ק ליוה להגיד לו שיהיה לו נפלה כמו המון הראשון ע"כ. ג) עיין צקה"ק מגיד מישרים להב"י ז"ל פרשת וילא וזה"ל חין צני הטולם ונחשיצים לונדי תורה נופני שאין נעשים כיסים ומופתים על ידם והטעם שנעשה כיסים לידם ע"י חכמים הראשונים שנחשצתם תמיד צכנק"י דצוקה ונותרה צתורה וציר"ש צלי שום הפקק וכו' וכיון שנפסס דצוקה שם יש להם כח להוריד משם כל מה שחפצים וזה קוד נתן עיניו צו ונעשה גל של עלמות עכלה"ק וכן הוא שם צאריכות פ' וקץ, ועיין צאריכות צקה"ק כנפי יונה ח"א פע"ז, וראה בספר אוה"ה דק' פ' צא על נורז"ל נתן עיניו צו ונעשה גל של עלמות שידוע שצכל דצר יש צו כילון דקדושה כדכתיב ואתה נוחיה את כולם ואם לוקחין מהם הנה"ק אזי נתצעל הדצר נוכל וכל ע"כ, וצתהילים יוסף תהלות מהקדוש החיד"א ז"ל סימן ל"א על הפסוק רק צעינד תציע צשם הרצ ונחר"ש ונפרינו ז"ל פ"י צעוצדא דרצ ששת דקוף צרכות דהגס דה"י קגי כהור אמרו נרין עיניו בו ונעשה גל של עלמות וז"ש רק צעינד